

برنام آنکه جان را فکرت آموخت

+

x

بازی و سرگرمی خلاقانه‌ی آموزشی

سوم ابتدایی

زیر نظر و با مقدمه دکتر شاکری (شاگردی)

تیزهوشانه

سرشناسه	رستگار، ملیحه، ۱۳۴۸ -
عنوان و نام پدیدآور	۱۰۱ بازی و سرگرمی خلاقانه آموزشی سوم ابتدایی / ملیحه رستگار : زیرنظر و با مقدمه مهدی شاگردی (شاگردی). تهران: انتشارات تیزهوشان، ۱۳۹۳.
ملخصات نشر	۱۰۶ص: مصور، جدول، نمودار.
ملخصات ظاهری	۱-۵۳-۶۲۸۳-۶۰۰-۹۷۸-۱۵ : ۱۵۰۰۰۰ ریال
شابک	فیبا
وضعیت فهرست نویسی	صد و یک بازی و سرگرمی خلاقانه آموزشی سوم ابتدایی
عنوان گسترده	آموزش ابتدایی -- ایران -- فعالیت‌های فوق‌برنامه
موضوع	بازی‌های آموزشی
موضوع	سرگرمی‌های علمی
موضوع	شاگردی، مهدی، ۱۳۴۰، ناظر، مقدمه‌نویس
شناسه افزوده	۱۳۹۳ ص ۴ / ۹۷۸ / LB1۵۹۲
رده بندی کنگره	۳۷۲ / ۱۳۰۹۵۵
رده بندی دیویی	۳۴۴۳۰۰۱
شماره کتابشناسی ملی	

دفتر مرکزی : (میرداماد) ۲۲۲۲۲۲۴۴

انتشارات ۶۶۹۷۹۸۲۳ - ۶۶۹۶۰۱۷۵

تهران - صندوق پستی ۱۶۵۳ - ۱۴۱۵۵ / فکس: ۶۶۹۷۲۸۵۴

مرکز پخش تهران : میدان انقلاب، کارگر جنوبی، روبه‌روی پاساژ مهستان،

بن بست سرود، بلاک ۸، واحد ۱

نام کتاب	۱۰۱ بازی و سرگرمی خلاقانه‌ی آموزشی سوم ابتدایی
پدید آورنده	ملیحه رستگار
زیر نظر	دکتر مهدی شاگردی (شاگردی)
ناشر	مجمع فرهنگی - انتشاراتی تیزهوشان
گرافیک و صفحه آرایی	آتلیه تیزهوشان
ویراستار	زهرا شاگردی
شمارگان	۳۰۰۰
ناظر فنی و چاپ	مهرگان بصیری
لیتوگرافی / چاپ / صحافی	ذکر
نوبت چاپ	اول (تمام رنگی) ۹۴-۱۳۹۳
قیمت	۱۵۰۰۰ تومان

تقدیم به اولیای محترم آموزشی و پدران و مادران

مقدمه

اگر به شما بگویند، «فرزند شما تیزهوش است» چقدر خوشحال می‌شوید؟ البته شاید خلاف آن، یعنی شنیدن این که شما دارای فرزندی با توان هوشی پائین هستید، سبب نگرانی خاطر شما شود!

بسیار اتفاق می‌افتد که علائق و عواطف مادرانه یا پدرانه‌ی ما، بر واقعیت‌های موجود در فرزندانمان غالب می‌شود و بدون اطلاع از معیارهای لازم، آنان را افرادی خارق‌العاده به حساب می‌آوریم؛ و برعکس، در مواردی عدم انطباق اعمال و رفتار فرزندانمان با بعضی از انتظارات ذهنی ما که معمولاً جنبه‌ی مقایسه‌ای هم دارد، باعث مشکلاتی برای بچه‌ها می‌شود. بدون شک، داشتن اطلاعاتی هرچند کلی درباره‌ی مقوله‌ی هوش و تیزهوشان، می‌تواند بسیاری از سؤال‌ها و نگرانی‌های ما درباره‌ی فرزندانمان را برطرف کند.

هوش، تیزهوش و فرضیه‌ی هوش هفت‌گانه!

هوش، از واژه‌ها و مفاهیمی است که ارائه‌ی تعریف واحدی برای آن سال‌ها مورد بحث روانشناسان بوده و با توجه به پیچیدگی ابعاد وجودی انسان، از جنبه‌های مختلفی تعریف شده است.

اگرچه ارائه‌ی تعریف واحدی از هوش، سال‌ها به طول انجامید، اما در بیانی ساده و اجمالی می‌توان این‌چنین بیان داشت که «هوش مجموعه‌ای از توانمندی‌های وجودی هر انسان است که به صورت سازگاری با محیط نمایان می‌شود».

ما با هوش به حل مسائل و ارائه‌ی راه‌کارهایی در زندگی می‌پردازیم. گاهی در بروز نوآوری و خلق آثار هنری و گاهی در سخن‌وری و ایجاد ارتباطات اجتماعی از آن استفاده می‌کنیم و نیز برای پاسخ به چهرایی که در ذهن ما به دلیل دقت بصری پیش می‌آید از هوش کمک می‌گیریم.

با این تعریف و تفصیل، اصطلاح تیزهوش و نخبه به افرادی اطلاق می‌شود که در توانایی‌های یاد شده، برجستگی بیشتری دارند.

تحقیقاتی که طی سالیان اخیر درباره‌ی هوش به عمل آمده سبب پدید آمدن نظریات مختلفی گردیده؛ از جمله این که برخلاف گذشته که تصور می‌شد، هوش کاملاً ارثی است، امروزه اعتقاد بر این است که علاوه بر ارث، عوامل محیطی نیز در شکل‌گیری و بروز آن بسیار مؤثر هستند. هرچند میزان نقش هر کدام قابل تأمل است، اما واقعیت این است که نقش محیط (اعم از خانواده/ مدرسه/ محیط اجتماعی)، علاوه بر آن که می‌تواند نقش مؤثری در بروز استعدادها داشته باشد، به همان اندازه می‌تواند در مهار استعدادهای بالقوه اثرگذار باشد. بی‌تردید محیط رشد، یکی از عوامل مهم در بروز توانمندی‌های ذهنی و شخصیتی فرزندان ماست و در نتیجه فراهم کردن زمینه‌های محیطی به منظور افزایش رشد علمی و اطلاعات عمومی آنها نیز در این امر بسیار مؤثر می‌باشد. همچنین موضوع هوش هفت‌گانه که از سه دهه پیش مطرح و تحقیقات زیادی در مورد آن انجام شده یکی از مسائل بسیار مهم و قابل تأملی است که امروزه حتی دانشمندان نسبت به جایگاه آن در مغز، نظرات علمی را مطرح کرده‌اند لذا بدین خاطر، لازم است در اظهار نظر درباره‌ی توان ذهنی فرزندانمان مراقب باشیم، تا معیار سنجش آنها را محدود به یک بعد از هوش، مثل «هوش ریاضی منطقی» نکنیم؛ چرا که با نظریات امروزی و موضوع هوش چندگانه از جمله هوش ریاضی منطقی/ کلامی/ فضایی/ هنری/ جسمی - حرکتی/ درون فردی و هوش برون فردی (اجتماعی) چنین برخوردی منطقی نخواهد بود.

تست‌های هوش IQ

بسیاری از اولیا مشتاقند بدانند فرزندشان از نظر هوشی در چه وضعیتی قرار دارد. قابل ذکر است اصطلاح بهره‌ی هوشی (I.Q)، در واقع، حاصل عبارت $\times 100 \frac{\text{سن عقلی (Mental Age)}}{\text{سن تقویمی (Chronological Age)}}$ است. در این فرمول عدد ۱۰۰ به‌طور قراردادی برای نشان دادن بهره‌ی هوشی فردی عادی در نظر گرفته می‌شود که بر این اساس، بهره‌ی هوشی کم‌تر از ۱۰۰، به معنای آن است که فرد از گروه سنی خود عقب‌تر و بهره‌ی هوشی بالای ۱۰۰ به معنای بالاتر بودن فرد از نظر میزان هوش نسبت به گروه سنی خود می‌باشد.

EiQ (هوش هیجانی)

هوش هیجانی یا EiQ که امروزه به EQ متداول شده یکی از موضوعات مهم روان‌شناسی اجتماعی روز دنیا است. چنانچه در چند دهه‌ی اخیر بررسی‌هایی در مورد افرادی صورت گرفت که با وجود دارا بودن IQ بالا در کودکی، افراد ناموفقی در بزرگسالی شده و برعکس، افراد موفقی که در کودکی از نظر ضریب هوشی در حد متوسط بوده‌اند. این واقعیت توجه دانشمندان را به سوی نکته‌ی مهمی معطوف کرد که «هوش هیجانی» نام گرفت و امروزه به آن توجه ویژه‌ای می‌شود چرا که هوش هیجانی از کودکی قابل تقویت است و هر چه این مهم بیشتر صورت گیرد، فرزندانمان به سمت موفقیت بیشتری رهنمون خواهند شد. امید است، اولیای آینده‌نگر با افزایش سطح اطلاعات علمی خود در تقویت هوش هیجانی فرزندانشان موفق‌تر باشند.

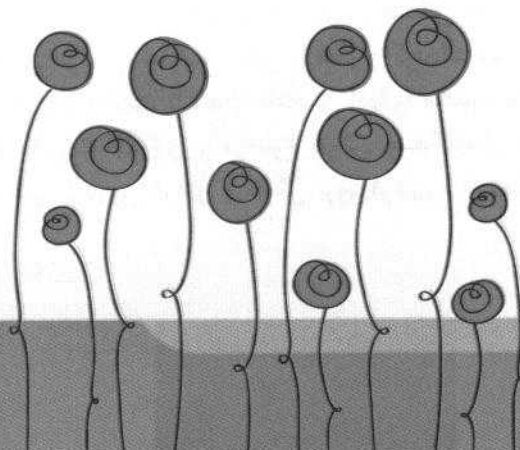
درباره‌ی کتاب حاضر:

کتاب حاضر یکی از سری کتاب‌های ۱۰۱ بازی و سرگرمی خلاقانه‌ی آموزشی در مقطع ابتدایی است که با هدف ارائه‌ی پرسش‌های هوش و خلاقیت در غالب بازی و سرگرمی، مرتبط با مسائل آموزشی همان پایه‌ی تحصیلی تألیف شده است. این کتاب که توسط یکی از اعضای باتجربه‌ی تیم مؤلفین مؤسسه تیزهوشان تهیه شده حاصل سال‌ها تجربه‌ی ایشان در مسئولیت سرگروه آموزشی و تدریس در کلاس‌های همان پایه می‌باشد که می‌تواند به عنوان یک مآخذ کمک آموزشی برای معلمان و اولیای محترم مورد استفاده قرار گیرد.

شاد و سربلند باشید.

دکتر مهدی شاگردی (دکتر شاکری)

تهران / مردادماه ۱۳۹۳

نام بازی	شماره صفحه	نام بازی	شماره صفحه	نام بازی	شماره صفحه
حباب‌سازی	۶	آهوی با هوش	۴۰	بازی اعداد	۷۴
الگوی نقطه‌ها	۷	جدول پر نور	۴۱	دایره‌های اسرار آمیز	۷۵
بگرد و پیدا کن	۸	شکل‌های پنهان	۴۲	عددهای پر معنا	۷۶
ماه و ستاره	۹	بادبادک‌های رنگی	۴۳	تصویر تکه تکه	۷۷
من، چه الگویی دارم؟	۱۰	پل‌های پیشرفت	۴۴	حیوانات ناپیدا	۷۸
معجزه‌ی عدد ۱۴	۱۱	وسایل ناپیدا	۴۵	چی بسازیم؟	۷۹
مربع‌های جادویی	۱۲	خانمی هندسی	۴۶	جدول پر ماجرا	۸۰
بیا مکعب بسازیم	۱۳	پل‌های متحرک	۴۷	صندوقچه‌ی پر ارزش	۸۱
ستاره‌ی خوراکی	۱۴	چی چه رنگیه؟	۴۸	تابلوها	۸۲
سه تایی‌ها	۱۵	فرق ما چیه؟	۴۹	آخ جون شعرا!	۸۳
پنج مال کیه؟	۱۶	اسباب بازی‌های عجیب	۵۰	نام آوران	۸۴
سگ‌های ریاضیدان	۱۷	خانه‌ی جنگلی	۵۱	بگرد و پیدا کن	۸۵
خط‌های خندان	۱۸	تولدت مبارک	۵۲	همه چیز درباره‌ی ...	۸۶
آخ جون، بازی!	۱۹	ملمان قو	۵۳	معلومات‌کندویی	۸۷
حروف رمزدار	۲۰	دینه بان	۵۴	دایره‌ی اعداد	۸۸
دوستان هم گروه	۲۱	کلمات پنهان	۵۵	مخالف‌ها	۸۹
فروشگاه شلوغ	۲۲	حدس تو چیه؟	۵۶	طراح کوچولو	۹۰
اسم من چیه؟	۲۳	زمان سنج	۵۷	خانه‌ی من	۹۱
پروانه‌های زمان سنج	۲۴	عجب تقارنی!	۵۸	بیا با هم نقشه بکشیم	۹۲
شهر شکل‌های هندسی	۲۵	تنظیم کن!	۵۹	من يك دانشمندم	۹۳
من شبیه چی ام؟	۲۶	کلمه‌های عجیب	۶۰	بازی کلمات	۹۴
تفریح در بیابان	۲۷	چی مال چیه؟	۶۱	رمز شکن بزرگ	۹۵
جنگل اسرار آمیز	۲۸	حواس پنج‌گانه	۶۲	جدول هیجان انگیز	۹۶
کلاف سر درگم	۲۹	مخالف من کدومه؟	۶۳	مدرسه‌ی مورد علاقه‌ی من	۹۷
نمایشگاه رنگ‌ها	۳۰	سطح‌های زیبا	۶۴	مثبت کلمات	۹۸
استخر چهار تایی‌ها	۳۱	شمارش اشکال	۶۵	اعداد و کلمات	۹۹
جادوی اعداد	۳۲	من چه شکلیم؟	۶۶	چی مال کجاست	۱۰۰
شکل هندسی جادویی	۳۳	بادکنک‌های سرگردان	۶۷	کلاه من چه رنگیه؟	۱۰۱
قورباغه‌های شکمو	۳۴	نتیجه‌ی دوستی	۶۸	نقاشی، نقاشی!	۱۰۲
چه عددی تو شکمم؟	۳۵	بازی با اشکال	۶۹	میوه‌ی دل‌انگیز	۱۰۳
گردش رنگ‌ها	۳۶	من چه عددی هستم؟	۷۰	هوش کلمات	۱۰۴
من چی ام؟	۳۷	شکل‌های متقارن	۷۱	طبیعت زیبای من	۱۰۵
اقیانوس اعداد	۳۸	بازی تساوی‌ها	۷۲	بازی کلمات	۱۰۶
میوه‌های هم وزن	۳۹	آدم برفی بازیگوش	۷۳	پاسخنامه‌ی بازی معماها	۱۰۷